

Tuzla
matije gupca 19, 75 000
387 (0)35 23 92 66
Fax: 25 01 47
e-mail: ccituzla@bih.net.ba

Banja luka
jovana ducica 48, 78 000
387 (0)51 302 238, 310 239
Fax: 311 009
e-mail: ccibl@inecco.net

Mostar
kalajdziceva 4, 88 000
387 (0)36 58 05 53
Fax: 58 05 56
e-mail: ccimo@bih.net.ba

Sarajevo
fina ujevica 5, 71 000
387 (0)33 67 78 65
Fax: 67 78 65
e-mail: ccisar@bih.net.ba

centers for civil initiatives • центри цивилних иницијатива • centri civilnih inicijativa

Konačni izvještaj Građansko nadgledanje izbora

**Opšti izbori 11. Novembar 2000 godine
Bosna i Hercegovina**

06. Decembar 2000 godine
Sarajevo

Sadržaj :

- I. Sažetak**
- II. Uvod**
- III. Pozadina**
 - 1. Centri Civilnih Inicijativa (CCI)**
 - 2. Mreža nevladinih organizacija “OKO” BiH**
- IV. Ciljevi i principi organizovanja i djelovanja CCI i Mreže “OKO”**
- V. Pripreme aktivnosti za praćenje izbornog procesa**
 - 1. Rekrutovanje nevladinih organizacija i građana volontera**
 - 2. Edukacija građana posmatrača**
 - 3. Proces akreditovanja**
 - 4. Selekcija biračkih mjesta**
- VI. Nadgledanje izbornog procesa**
 - 1. Praćenje rada OIK-a**
 - a) Informativno propagandni materijal izborne administracije za edukaciju i informisanje birača**
 - b) Formiranje biračkih odbora**
 - c) Formiranje biračkih mjesta**
 - 2. Nadgledanje izbornog dana**
 - a) Izborna administracija**
 - b) Birački spiskovi**
 - c) Kritične situacije i incidenti**
 - 3. Nadgledanje centra za brojanje glasova**
 - 4. Praćenje procesa prigovora**
- VII. Preporuke**
- VIII. Zaključci**
- IX. Prilozi**
 - 1. Spisak partnerskih organizacija**
 - 2. Spisak NVO-a članica Mreže**
 - 3. Izjava posmatrača Mreže NVO “OKO” BiH**
 - 4. Opštinske izborne komisije čiji su rad pratili građanski posmatrači**
 - 5. Opštinske izborne komisije koje u biračke odbore nisu uključili povratnike**
 - 6. Opštinske izborne komisije koje nisu sačinile spiskove birača koji su vezani za domove i ustanove**
 - 7. Pregled broja posmatranih biračkih mjesta i roja posmatrača**
Obrazac za izvještavanje – A1
Obrazac za izvještavanje – B1
 - 8. Biračka mjesta na kojima su se desila kršenja i nepravilnosti**
 - 9. Utisci posmatrača sa biračkih mjesta – analiza anketnog obrasca**
 - 10. Biračka mjesta na kojima nije dozvoljen pristup građanskim posmatračima**
 - 11. Biračka mjesta na kojima su se desile kritične situacije i incidenti**
 - 12. Zahvalnica**

I. Sažetak

U Bosni i Hercegovini 11. Novembra 2000, održani su Opšti izbori, na kojima je 5448 građana-volontera iz 310 nevladinih organizacija iz oba entiteta, svakog kantona, svakog regiona i svake opštine učestvovalo u promovisanju slobodnih i fer izbora i najvećoj građanskoj inicijativi u novijoj istoriji Bosne i Hercegovine.

Vođena od strane bosanskohercegovačke nevladine organizacije Centri Civilnih inicijativa (CCI), Mreža nevladinih organizacija »OKO« BiH je uspjela, po prvi put, sprovesti akciju građanskog nadgledanja izbora za ove nivoe vlasti na teritoriji cijele BiH. Učestvujući volonterski u ovoj kampanji veliki broj građana je iskazao spremnost da aktivnije učestvuje u razvijanju demokratskih procesa u zemlji. Ovom akcijom građani Bosne i Hercegovine su pokazali spremnost za preuzimanje kontrole nad sopstvenim izbornim procesom, koji je bio pod supervizijom međunarodne zajednice od 1996 godine.

U nastavku je Konačni izvještaj CCI i Mreže nevladinih organizacija koji sadrži informacije o : praćenju rada 104 OIK-a, nadgledanju procesa glasanja i brojanja glasova na 2660 biračkih mjesta što čini 72 % od ukupnog broja biračkih mjesta u BiH, nadgledanju procesa brojanja glasova u Centru za brojanje i praćenju procesa žalbi.

Na osnovu zapažanja i izvještaja, zaključili smo da su se protekli Opšti izbori generalno odvijali u slobodnom i fer okruženju.

Takođe bi smo željeli istaći bolju organizovanost i educiranost izbornih službenika u odnosu na Opštinske izbore, kao i urednije biračke spiskove. Manji broj nevažećih glasačkih listića, usprkos uvođenju novih sistema glasanja, u odnosu na prethodne izbore za ove nivoe vlasti potvrda je uspjeha edukacije glasača.

Iako je generalno sprovođenje ovih izbora bilo pozitivno, posmatrači CCI-a i Mreže »OKO« su zabilježili neke neregularnosti kao i administrativne probleme koji uključuju :

- još uvijek nedovoljnu ažurnost izborne administracije,
 - nedovoljnu educiranost pojedinih članova OIK-a, nekih biračkih odbora, međunarodnih supervizora kao i građana,
 - nepoštivanje nekih odredbi Privremenih pravila i propisa,
 - nedovoljno organizovan rad u Centru za brojanje,
 - nedovoljan nivo informisanja javnosti o procesu podnošenja i rješavanja žalbi
- Detalji o neregularnostima i administrativnim problemima se nalaze u Konačnom izvještaju.*

Na osnovu stečenih iskustava i zapažanja tokom praćenja rada Opštinskih izbornih komisija, nadgledanja samog izbornog dana, procesa u Centru za brojanje glasova i procesa žalbi Centri Civilnih Inicijativa i Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine nude javnosti Bosne i Hercegovine kao i organizatoru izbora slijedeće preporuke :

1. Izabrani predstavnici bi u što skorije vrijeme trebali usvojiti Stalni izborni zakon, čime bi se izgradilo povjerenje javnosti u izborni sistem i stvorila mogućnost za formiranje stalnih izbornih tijela.

2. Za naredne izbore neophodno je izraditi konačni birački spisak, koji će sadržati ime i prezime, matični broj i adresu građanina kao i redni broj na biračkom spisku. Po kompletiranju biračkog spiska svim građanima biračima bi trebalo lično dostaviti obavijesti radi provjere podataka i ispravke istih.

3. Napraviti izmjene odredbi koje se odnose na formiranje biračkih mjesta. Maksimalan broj birača po biračkom mjestu ne bi trebao biti veći od 700 birača, na ovaj način bi izbjegli gužve na biračkim mjestima, skratili proces brojanja glasova i olakšali rad biračkim odborima.

4. U sastavu Opštinskih izbornih komisija smatramo da trebaju biti angažovana profesionalna lica.

5. Prilikom formiranja biračkih odbora treba voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova kao članova i predsjedavajućih biračkih odbora i striktno poštovati pravila o nacionalnoj zastupljenosti.

6. U Centru za brojanje glasova neophodno je dosledno se pridržavati pravila i procedura, vremenskih termina. U organizovanju Centra za brojanje glasova, adekvatnim tehničkim uslovima omogućiti maksimalnu transparentnost sa mogućnošću nadgledanja svih procedura unutar njih. Time bi se ubrzao proces brojanja glasova, povećalo povjerenje javnosti i izbjegle sumnje u regularnost ovog procesa.

7. Građani i političke partije Bosne i Hercegovine moraju biti upoznati sa postojanjem mogućnosti i procedurom podnošenja i rješavanja žalbi.

8. Izborni zakon treba sadržati jasne odredbe o načinu akreditovanja i mogućnosti posmatrača da posmatraju procedure i dokumentaciju Izborne apelacione podkomisije.

9. Nevladine organizacije u narednom periodu trebaju doprinjeti :

- usvajanju Stalnog izbornog zakona ;
- kontinuirano nastaviti raditi na edukaciji građana o značaju izbora i izbornih sistema;
- uspostavljanju dijaloga i saradnje sa izabranim predstavnicima.

Smatramo da je naš angažman u svim poslijeratnim izborima bio u potpunosti opravdan, te da je postigao zacrtane ciljeve i da je pomogao unaprijeđenju izbornog procesa u našoj zemlji.

Da se glas građana Bosne i Hercegovine čuje i dalje će Odlučno Korektno Odgovorno osiguravati volonteri posmatrači Mreže nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine i Centara Civilnih Inicijativa .

II. Uvod

Centri Civilnih Inicijativa i Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine su na osnovu iskustva stečenih u poslijeratnim izborima u Bosni i Hercegovini, samostalno organizovali kampanju GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA i za Opšte izbore 11. Novembra 2000 godine.

Kampanja građanskog nadgledanja izbora, istorijski važna inicijativa, po prvi put je obuhvatila građansko nadgledanje ovog nivoa izbora na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, oba entiteta, svakoj regiji, kantonu i opštini Bosne i Hercegovine. Građanski posmatrači su nadgledali predizborni proces, izborni dan i postizborne procese. U predizbornom procesu posmatrači su nadgledali rad opštinskih izbornih komisija i Centra za brojanje glasova u Sarajevu. Na sam izborni dan praćen je proces glasanja i brojanja glasova. U postizbornom periodu praćen je rad Izborne apelacione potkomisije i Centra za brojanje glasova u Sarajevu. Centri Civilnih Inicijativa i Mreža nevladinih organizacija »OKO« BiH okupili su preko 300 NVO-a iz cijele BiH, angažujući 5449 građana iz oba entiteta, svakog kantona, regiona i opštine BiH koji su svojim aktivnim, volonterskim učešćem dali doprinos za sprovođenje slobodnih i fer izbora. Veliki broj građana koji su volontirali, u ovoj kampanji, pokazuje spremnost NVO sektora i građana BiH za preuzimanje kontrole nad izbornim procesima u svojoj zemlji.

Ovaj izvještaj je baziran na 5159 izvještaja primljenih od naših posmatrača sa 2660 biračkih mjesta, zapažanjima iz Centra za brojanje i sa procesa žalbi, kao i na analizi praćenja rada Opštinskih izbornih komisija.

Na osnovu zapažanja i izvještaja, zaključili smo da su protekli Opšti izbori bili fer i slobodni. Iako je, generalno gledajući, sprovođenje ovih izbora bilo pozitivno naši posmatrači su zabilježili neke neregularnosti i administrativne probleme koji uključuju : još uvijek nedovoljnu ažurnost izborne administracije, nedovoljnu educiranost pojedinih članova OIK-a, nekih biračkih odbora, međunarodnih supervizora kao i građana, nepoštivanje odredbi Privremenih pravila i propisa, netransparentan i neorganizovan rad u Centru za brojanje, takođe nedovoljno transparentan proces podnošenja i rješavanja žalbi i neupućenost građana sa postojanjem mogućnosti i procedurom podnošenja žalbi.

Naša detaljna zapažanja i preporuke predstaviti ćemo u nastavku izvještaja.

III. Pozadina

Od 1996. godine u BiH su četiri puta organizovani izbori. Sve ove izbore je organizovala i implementirala međunarodna zajednica u koordinaciji i pod supervizijom Organizacije za bezbjednost i saradnju u Evropi (OSCE).

Opštinski izbori Aprila 2000 godine su bili drugi po redu opštinski izbori u BiH od potpisivanja Dejtonskog sporazuma. Razlika od prošlih opštinskih izbora je bila u uvođenju otvorenih lista te što je mandat opštinskih predstavnika četiri godine, a ne dvije kako je to bilo 1997. Ovi izbori su predstavljali proces tranzicije u kojem je dio odgovornosti prepušten bosanskohercegovačkim izbornim službenicima. Proces tranzicije je nastavljen i za Opšte izbore. Novosti u odnosu na zadnje izbore za ove nivoe vlasti je uvođenje novih izbornih sistema i izbornih jedinica. Novi izborni sistemi su preferencijalni sistem glasanja i sistem otvorenih lista. Značaj preuzimanja odgovornosti od strane domaće izborne administracije i građana za sprovođenje izbora u slobodnim i fer uslovima, postaje još važniji zbog smanjenja uloge međunarodne zajednice. Kako se međunarodna supervizija izbora smanjuje, vrlo je važno ojačati sposobnosti bosanskohercegovačkih građana da nadgledaju svoje izbore i da osiguraju njihovo fer i slobodno sprovođenje. Nadgledajući izbore bosanskohercegovački građani povećavaju kontrolu a samim tim i povjerenje građana u izborni proces. To je doprinjelo jačanju i širenju Mreže NVO-a koja bi u budućnosti zemlje bila kotač za pokretanje i osiguravanje transparentnosti demokratskih procesa u BiH.

1. Centri Civilnih Inicijativa (CCI)

je jedna od prvih bosanskohercegovačkih, nestranačkih, nevladinih organizacija koja je registrovana i djeluje u oba entiteta . Misija CCI je podsticanje i promovisanje aktivnog učešća građana u demokratskim procesima i jačanje kapaciteta organizacija i građana s ciljem uspješnog rješavanja problema u zajednicama širom BiH .

To se ostvaruje kroz tri programska područja: podizanje nivoa javne svijesti, razvoj lokalnog zastupanja i razvoj koalicionog zastupanja. Aktivnostima koalicionog zastupanja ,CCI omogućava građanima BiH da učestvuju u širokom spektru kampanja i na taj način utiču na društvene procese i prosperitet bosanskohercegovačkog društva. CCI je odigrao primarnu ulogu u razvoju Mreže nevladinih organizacija "OKO" BiH i ima već od ranije veliko iskustvo u procesu organizovanja nadgledanja izbora.

2. Mreža nevladinih organizacija "OKO" Bosne i Hercegovine

se počela graditi već od 1997. godine, kad je CCI započeo da radi na organizovanju prvih regionalnih koalicija u regijama Banjaluka-Prijedor i Tuzla , okupljajući za opštinske izbore 45 nevladinih organizacija i regrutujući 350 posmatrača za period od 2 dana. 1998 godine za Parlamentarne, predsjedničke i kantonalne izbore CCI uspijeva formirati 4 regionalne koalicije (Tuzla, Banja Luka-Prijedor-Doboj, Mostar i Sarajevo) sačinjene od 104 NVO-a koji su

regrutovali 2400 građana posmatrača. U aktivnostima kampanje o Stalnom izbornom zakonu 1999. godine formirana je i Regionalna koalicija Unskosanskog kantona.

Za opštinske izbore 2000 godine CCI je stvorio Mrežu nevladinih organizacija BiH u okviru koje je okupio 254 nevladine organizacije organizovanih kroz 12 Regionalnih koalicija. U toku aprilskih izbora Mreža NVO BiH je posmatrala proces glasanja i brojanja glasova na 2078 biračkih mjesta sa 4280 građanskih posmatrača u svakoj opštini, regionu, kantonu, oba entiteta Bosne i Hercegovine.

IV. Ciljevi i principi organizovanja i djelovanja CCI i Mreže nevladinih organizacija “OKO” BiH

Centri Civilnih Inicijativa i Mreža NVO “OKO” Bosne i Hercegovine radili su Odlučno, Korektno i Odgovorno na organizovanju kampanje GRAĐANSKO NADGLEDANJE IZBORA za izbore 11. Novembra 2000 godine.

Dostižući globalni cilj podsticanje aktivnog učešća građana u demokratskim procesima, Mreža „OKO“ se fokusirala na sam izborni proces, kroz nepristrasni napor građanskog nadgledanja nastojeći ispuniti ciljeve kampanje:

- osigurati fer i slobodne izbore,
- otkriti i pratiti neregularnosti u izbornom procesu,
- promovisati koncept volonterizma i nestranačkog izbornog monitoringa,
- povećati nivo znanja građana o izbornom procesu,
- jačati javno povjerenje u legitimnost izbornog procesa,
- poboljšati izborna pravila i propise dajući nepristrasnu informaciju,
- doprinijeti stvaranju pravičnijeg izbornog okruženja
- ojačati Mrežu NVO-a u Bosni i Hercegovini s ciljem aktivnijeg angažovanja u izgradnji civilnog društva .

Rad CCI-a i Mreže NVO “OKO” BiH je zasnovan na odgovornosti, objektivnosti, transparentnosti i nezavisnom radu. Multietnička Mreža NVO “OKO” BiH odražava polnu, starosnu i teritorijalnu zastupljenost.

CCI i Mreža NVO “OKO” Bosne i Hercegovine su organizovani kroz 4 sektora sa sjedištima u Tuzli, Banja Luci, Sarajevu i Mostaru i 13 Regionalnih koalicija za regije Una Sana, Prijedor-Mrkonjić Grad, Banjaluka, Travnik-Bugojno, Tuzla, Doboj-Orašje, Zvornik-Bijeljina, Sarajevo-S.Sarajevo, Zenica, Rudo-Goražde, Mostar, Livno-Ljubuški i Trebinje.

(Prilog 1 – Spisak partnerskih organizacija)

V. Pripremne aktivnosti za praćenje izbornog procesa

Pripremne aktivnosti za praćenje izbornog procesa u okviru kampanje GRAĐANSKO NADGLEĐANJE IZBORA generalno se mogu podijeliti u pet kategorija i to :

1. regrutovanje nevladinih organizacija i građana- volontera;
2. edukacija građana- posmatrača;
3. proces akreditovanja ;
4. selekcija biračkih mjesta;

1. Regrutovanje nevladinih organizacija i građana- volontera

Radi što boljeg i efikasnijeg regrutovanja nevladinih organizacija i građana – volontera posmatrača , Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine je organizovana u 4 sektora sa 13 Regionalnih koalicija, kako bi ravnomjerno bili prisutni u svakoj opštini, regiji, kantonu, entitetu Bosne i Hercegovine.

Nevladine organizacije su regrutovane s ciljem proširenja i povećanja kapaciteta Mreže, ali i radi lakšeg regrutovanja volontera. Volonteri su regrutovani za organizovanje uličnih štandova, dijeljenje propagandnog materijala, posmatranje izbornog procesa , kao i za regrutovanje drugih volontera.

Centri Civilnih Inicijativa i Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine uložili su dosta napora u regrutovanju volontera. Korištene su razne tehnike za ostvarivanje kontakata sa građanima. Pristupljeno je izradi spotova i džinglova koji su svakodnevno emitovani u programima TV i Radio kuća. U svrhu regrutovanja volontera izrađen je i propagandni materijal, posteri, letci, majice, kape i drugo. Ističemo, organizovanje štandova istog dana u 106 opština oba entiteta, kad smo omogućili građanima da se na licu mjesta prijave da postanu građanski – posmatrači i informisali ih o njihovim drugim ulogama u izbornom procesu osim uloge glasača. U 15 većih gradova pet dana su organizovani štandovi s ciljem promocije naše ideje , regrutovanja volontera i ispitivanja mišljenja građana. Nakon dvomjesečnog napornog rada ostvaren je zacrtani cilj Mrežu sačinjava preko 300 nevladinih organizacija i regrutovano je 5764 građana – volontera koji su spremni da postanu posmatrači.

(Prilog 2 – Spisak NVO-a članica Mreže)

2. Edukacija građana- posmatrača

U svrhu edukacije građana posmatrača 150 Mobilnih monitora , predstavnika nevladinih organizacija članica Mreže, je organizovalo preko 450 edukacionih sastanaka sa volonterima posmatračima širom Bosne i Hercegovine. Svaki od prijavljenih posmatrača je educiran o pravima i obavezama, o Privremenim pravilima i propisima, procedurama na biračkom mjestu, o procesu glasanja i brojanja i načinu izvještavanja. Priručnik za građanske posmatrače sa objašnjenjem izbornih procesa i izvještajnim obrazcima dobio je svaki posmatrač.

3. Proces akreditovanja

U cilju poboljšanja procesa akreditovanja građanskih posmatrača uloženi su zajednički naponi OSCE –a i CCI-a. Zajedno smo radili na stvaranju procesa , koji građanima daje slobodu da posmatraju izbore kao dio nevladinog sektora i također smo pojednostavili proces izdavanja akreditacijskih bedževa .Uz to, građanski posmatrači su potpisivali Izjavu o Nepristrasnosti (Primjerak u prilogu) koja je izdata od strane CCI i Mreže NVO “OKO” BiH, a koja je u skladu sa Pravilima i propisima Privremene izborne komisije . Ovom Izjavom se građanski posmatrači obavezuju da će poštovati izborna pravila i propise. Izmjenjena procedura štiti građansko pravo da rade volonterski i pruža im sigurnost u uspjeh njihovih napora.

CCI je bio zadužen da iskoordinira da svi regrutovani posmatrači kampanje «GRAĐANSKOG NADGLEDANJA IZBORA» budu pravovremeno i valjano akreditovani od strane Privremene izborne komisije i Opštinskih izbornih komisija.

(Prilog 3 – Izjava građanskih posmatrača)

4. Pokrivenost biračkih mjesta

U cilju što bolje i kvalitetnije pokrivenosti biračkih mjesta, izvršeno je razmještanje volontera posmatrača na osnovu slijedećih kriterija :

- podjednaka zastupljenost ruralnog i gradskog područja,
- veličini biračkog tijela na pojedinim glasačkim mjestima,
- eventualni incidenti i nepravilnosti koje su se desile na nekim biračkim mjestima, na prethodnim izborima.

Ovo je urađeno u saradnji sa međunarodnim i domaćim organizacijama koje su učestvovala na građanskom nadgledanju izbora.

VI Nadgledanje izbornog procesa

1. Praćenje rada OIK-a

Praćenje rada Opštinskih izbornih komisija obavljeno je u predizbornom periodu. Mobilni monitori predstavnici nevladinih organizacija članica Mreže »OKO« BiH posjetili su OIK-e 104 opštine Bosne i Hercegovine. Predstavnici nevladinih organizacija su dobro primljeni od većine opštinskih izbornih komisija. Međutim bilo je slučajeva da su članovi opštinskih komisija izjavili da nemaju vremena za predstavnike nevladinih organizacija ili da ne posjeduju podatke koji su ovi od njih tražili. Praćenje rada opštinskih izbornih komisija rađeno je putem anketa. Anketna pitanja odnosila su se na :

- a) informativno propagandni materijal izborne administracije za edukaciju i informisanje birača,
- b) formiranje biračkih odbora i

c) formiranje biračkih mjesta.
(Prilog 4 – Spisak OIK-a čiji je rad praćen)

U nastavku slijede zapažanja građanskih posmatrača i pregled odgovora članova opštinskih izbornih komisija na gore navedene teme.

a) Informativno propagandni materijal izborne administracije za edukaciju i informisanje birača

Opšta ocjena građanskih posmatrača je da su opštinske izborne komisije na najbolji mogući način uz poštovanje odredbi Privremenih pravila i propisa educirali i informisali birače putem informativno propagandnih materijala. Većina OIK-a je istaklo na zato predviđena mjesta informativne materijale koji su im bili na raspolaganju. Građani su imali priliku da se u prostorijama OIK-a, SO-a odnosno Opštinskih vijeća, na javnim mjestima, u blizini i na biračkim mjestima upoznaju sa : oznakama biračkih mjesta, spiskom naseljenih mjesta koja obuhvataju biračka mjesta, izgledom glasačkih listića, primjerima za popunjavanje glasačkih listića, listama kandidata. Ocjena članova OIK-a i građanskih posmatrača je jedinstvena da su se građani mogli dobro informisati putem propagandnih materijala.

b) Formiranje biračkih odbora

Na osnovu zapažanja građanskih posmatrača, izjava i datih podataka od strane članova OIK-a utvrđeno je da su se prilikom formiranja biračkih odbora poštovale odredbe Privremenih pravila i propisa.

Na osnovu analize ankete utvrdili smo da je većina opštinskih izbornih komisija informisala građane o mogućnosti da budu angažovani u radu biračkih odbora najčešće preko političkih partija, ličnih poznanstava i ranijih iskustava. Neznatan broj OIK-a građane je o ovoj mogućnosti informisao javnim konkursom objavljenim u medijama ili putem biroa za zapošljavanje.

Najvažniji kriteriji koje su kandidati trebali zadovoljiti da bi postali članovi biračkog odbora bili su ranije iskustvo u ovakvom radu i školska sprema.

Što se tiče polne zastupljenosti, odnos muškarci žene varira od opštine do opštine. Imamo opština u kojima nije angažovana nijedna žena i imamo opština gdje je angažovano 50 % žena u biračkim odborima. Iz anketa se primjećuje da je mali broj biračkih odbora čiji je predsjedavajući ženskog pola.

25 OIK-a nije u biračke odbore uključilo građane povratnike, a razlozi za to su, po izjavama predstavnika OIK-a, što nema povratnika ili su nezainteresovani.

(Prilog 5 - Spisak opština u kojima u biračke odbore nisu uključeni povratnici)

c) Formiranje biračkih mjesta

Većina formiranih biračkih mjesta su zadovoljili kriterije propisane Privremenim pravilima i propisima.

U tri opštine pet biračkih mjesta je formirano na mjestima gdje se služi i konzumira alkohol (Milići –2, Orašje-2, Ribnik-1). U opštini Ljubuški jedno biračko mjesto je formirano u vjerskom objektu. U zgradi gdje je sjedište političkih partija u opštini Ključ formirana su tri biračka mjesta.

Tridesetčetiri OIK-a nisu ispoštovali odredbe Privremenih pravila i propisa o sačinjavanju i prosljeđivanju spiskova birača koji su vezani za domove i ustanove.

(Prilog 6 - Spisak OIK-a koji nisu sačinili spiskove birača koji su vezani za domove i ustanove)

Ova kršenja odredbi Privremenih pravila i propisa nisu bila masovna pojava tako da nisu uticala na provođenje fer i slobodnih izbora, ali preporučujemo organizatoru izbora da ove slučajeve ispita, preduzme adekvatne mjere i u budućnosti spriječi iste.

2. Nadgledanje izbornog dana

5159 volontera – građanskih posmatrača članova 300 nevladinih organizacija iz svake opštine, regije, kantona, oba entiteta BiH na dan izbora 11. Novembra nadgledali su proces glasanja i brojanja na 2660 biračkih mjesta. Predstavnici Mreže nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine imali su zadatak da posmatraju i izvještavaju o nepravilnostima, koje se dese na biračkim mjestima i izvan njih kako bi nadležni organi za organizovanje izbora o tome bili obaviješteni. Građanski posmatrači su obraćali pažnju na nelegalno glasanje, nemogućnost glasanja, slučajeve vršenja pritisaka ili prijetnji biračima, vremenske rasporede na biračkom mjestu i druga moguća kršenja izbornih pravila. Sve zapaženo posmatrači su bilježili u Obrazce za izvještavanje A1 i B1. *(Prilog 7 - pregled broja pokrivenih biračkih mjesta po regijama i broja posmatrača i forme izvještaja A1 i B1)*

Posmatrači CCI-a i Mreže nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine su uočili da su birači imali uslove da slobodno i tajno glasaju tokom izbornog dana. Na sam izborni dan, građanski posmatrači su primjetili da su biračka mjesta dobro organizovana i da građani mogu glasati na način predviđen Privremenim pravilima i propisima. Većina posmatrača u svojim izvještajima navodi dobru saradnju i kooperativnost članova biračkih odbora što doprinosi povećanju transparentnosti izbornog procesa.

Aktivnosti kampanje za registraciju birača i aktivnost slanja obavijesti za građane birače su opravdane na sam izborni dan. Naime građanski posmatrači su izvjestili da su birački spiskovi uredniji i da nema lutanja birača kao što je bilo 8. Aprila za opštinske izbore, te da većina građana Bosne i Hercegovine nema smetnji prilikom ostvarivanja prava glasa.

Upoređujući broj nevažećih glasačkih listića na ovim izborima sa brojem nevažećih glasačkih listića sa prethodnih izbora za ove nivoe vlasti, usprkos uvođenju novih sistema glasanja primjećen je osjetan pad nevažećih glasačkih listića. Ovo nam pokazuje da su građani Bosne i Hercegovine dobro shvatili

prednosti novog sistema biranja izabраних predstavnika. Za ovakvo stanje se treba zahvaliti, OSCE-u, IFES-u, UISBiH, CCI-u i ostalim organizacijama koje su provodile edukaciju građana-birača. Podržavamo sve organizacije koje ulažu napore u aktivnosti edukacije građana birača, da sa tim nastave i za naredne izbore.

a) Izborna administracija

Građanski posmatrači su uočili da je 36 biračkih mjesta kasnilo sa otvaranjem. Za kasnije otvaranje biračkih mjesta razlozi su bili različiti od mjesta do mjesta, kao npr. nespremnost ili kašnjenje članova biračkog odbora, glasanje članova biračkog odbora, nekompletnost biračkog materijala, neuslovnost biračkog mjesta, prisustvo stranačkih obilježja i drugo, ali ovi problemi su brzo otklonjeni i ova pojava nije bitnije uticala na izborni proces.

Na 25 biračkih mjesta u osam opština birački odbori nisu pokazali posmatračima glasačku kutiju prije pečačenja, ova pojava nije zabrinjavajuća, ali biračke odbore treba upozoriti da moraju striktno poštovati izborne procedure.

Tehnička neuređenost biračkog mjesta, nedostatak biračkog materijala i neorganizovanost biračkog odbora bili su neki od razloga za prekidanje procesa glasanja na pojedinim biračkim mjestima. Ova pojava je bila izolovana i znatno je smanjena u odnosu na zadnje izbore u Bosni i Hercegovini.

(Prilog 8 – Spisak biračkih mjesta na kojima su se desila gore navedena kršenja i nepravilnosti)

Sa opštinskih izbora 8. Aprila građanski posmatrači su izvjestili da se članovi biračkih odbora nisu u potpunosti pridržavali Odredbi Privremenih pravila i propisa koji se odnose na pomoć biračima i mogućim izuzecima od uobičajenog postupka glasanja a što je dovelo do toga da slijepe, nepismene i tjelesno nesposobne osobe otežano ostvare svoje građansko pravo glasa. Nažalost, ova pojava nije spriječena, tako da se dogodila u podjednakom obimu za ove izbore kao i za opštinske izbore.

Članovi biračkih odbora su bili bolje educirani nego na prethodnim izborima. To pokazuje anketa o utiscima sa biračkog mjesta koju je popunilo 4506 građanskih posmatrača. 3 % odgovora posmatrača ukazuju na to da su Predsjedavajući biračkog odbora informisani i obučeni manje nego što bi trebali biti. Ovi odgovori dolaze iz regija Banja Luka, Zenica, Prijedor-Mrkonjić Grad, Travnik-Bugojno, Mostar, Una-sana. Da su predsjedavajući jako slabo informisani obavijestilo nas je 1% posmatrača iz regija : Zenica, Travnik-Bugojno, Doboj-Orašje, Una-sana i Prijedor.

Građanski posmatrači su stekli utisak da su članovi biračkih odbora pretežno dobro informisani i obučeni, ali su u svojim komentarima naveli da se novi članovi loše snalaze. Ovaj podatak ukazuje na to da više pažnje treba posvetiti obuci novih članova biračkih odbora sa praktičnim vježbama.

Što se tiče stranačkih posmatrača dominantna je ocjena da su bili dobro informisani i obučeni.

Kada su u pitanju Međunarodni nadzornici opšta ocjena je da su shvatili svoju ulogu. Međutim primjetno je da je jedan broj međunarodnih nadzornika, zbog nedovoljnog poznavanja izbornih procedura, unio konfuziju na biračkim mjestima u regijama Doboj-Orašje, Zenica, Prijedor-Mrkonjić Grad, Una-sana, Banja Luka i Livno-Ljubuški.

(Prilog 9 - grafički prikaz rezultata ankete).

U odnosu na prošle izbore može se reći, da su izborni službenici bili spremniji i bolje shvatili ulogu građanskih posmatrača, ali još uvijek ima mjesta za poboljšanje, naročito kada je u pitanju edukacija članova biračkih odbora. Desilo se da su akreditacije posmatračima izdavane od strane OIK-a u zadnji čas zbog toga što su TK OSCE-a kasno dostavile spisak akreditovanih nevladinih organizacija ovjeren od strane Privremene izborne komisije. Na urgenciju CCI-a i Privremene izborne komisije ovaj problem je prevaziđen u posljednji čas. Pojedine Opštinske komisije su na građanske posmatrače primjenjivali proceduru koja se odnosi na akreditovanje stranačkih posmatrača. Uzrok ovome je taj što Opštinske izborne komisije nisu bile upoznate sa direktivom o akreditovanju građanskih posmatrača.

Neki od biračkih odbora nisu dozvolili pristup građanskim posmatračima na biračko mjesto, jer su zbog nepoznavanja uloge i načina procesa akreditacije nestranačkih posmatrača na iste primjenjivali proceduru koja se odnosi na stranačke posmatrače. Ovi nesporazumi su razriješeni i naši posmatrači su pristupili biračkim mjestima. Sa dva biračka mjesta u opštini Prijedor i četiri u opštini Vukosavlje građanske posmatrače su odstranili Međunarodni nadglednici, ovaj problem je razriješio OSCE na urgenciju organizatora građanskog nadgledanja izbora.

(Prilog 10 - Spisak biračkih mjesta na kojima su građanski posmatrači imali problema).

b) Birački spiskovi

Problemi sa biračkim spiskovima nisu bili masovna pojava. Na jednom biračkom mjestu u opštini Zenica došlo je do dostavljanja pogrešnog spiska, ali što je brzo ispravljeno. Iz izvještaja građanskih posmatrača može se vidjeti da do 5 % građana-birača nije moglo naći svoje ime u biračkom spisku i ostvariti pravo glasa na redovnim biračkim mjestima. Ovo je vidljivo poboljšanje u odnosu na Opštinske izbore kad se broj građana kojih nema u biračkom spisku kretao od 10 do 30 % od mjesta do mjesta. Bez obzira na osjetno poboljšanje biračkog spiska, ipak bi i dalje u budućnosti trebalo raditi na doregistraciji birača, kako bi se svim biračima omogućilo da ostvare pravo glasa.

c) Kritične situacije incidenti

U toku procesa biranja bilo je pojedinačnih slučajeva zastrašivanja i vršenja pritiska na birače od strane jedne ili više osoba za koga da glasaju. Biračima su sugerisali za koga da glasaju pojedini članovi biračkih odbora, predstavnici političkih partija kao i posmatrači političkih partija.

Građanski posmatrači su izvjestili da se u blizini biračkih mjesta u krugu od 50 metara nalaze stranačka obilježja. Ova pojava je zabilježena u 14 opština na 21 biračkom mjestu.

Pokušaja glasanja bez validnog dokumenta bilo je u više navrata, ali na intervenciju biračkog odbora većina pokušaja je spriječena. Neki od građana nisu upoznati sa novim pravilom da mogu glasati samo uz dokument sa fotografijom. U budućnosti bi trebalo obratiti pažnju da se građani na vrijeme edukuju o novim odredbama i na koji način mogu ostvariti pravo glasa.

Na nekoliko biračkih mjesta bilo je pokušaja glasanja za druge osobe, ali i pokušaja da glasaju osobe koje nisu na biračkom spisku. Tajnost glasanja bila je narušavana na nekim od biračkih mjesta zbog prisustva više osoba iza glasačkog paravana, ali na nekim mjestima i zbog neodgovarajuće uređenog prostora za biračko mjesto.

Ovakve pojave nisu bile raširene i čestitamo izbornim službenicima što su na vrijeme zaustavljali ovakve slučajeve, ali takođe preporučujemo da se ovakve pojave na narednim izborima uopšte ne dozvole.

(Prilog 11 – Spisak biračkih mjesta na kojima su se desile kritične situacije i incidenti)

3. Nadgledanje Centra za brojanje glasova

Proces rada i procedure u Centru za brojanje glasova pratilo je sedam posmatrača Mreže nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine.

Naši posmatrači su primjetili da je tehnička priprema Centra tekla sporo i da nisu ispoštovani vremenski okviri, postavljeni od strane OSCE-a. Označavanje pravca kretanja i dvorana za prijem glasačkih listića, kontrolu, sortiranje, skeniranje, ručno prebrojavanje, unos podataka, arhive, konferencijske dvorane, prostorija za odmor i kuhinje počelo je tek 12 Novembra u 20 sati.

Zaposleni radnici u Centru su zadovoljili potrebe ove izborne aktivnosti. Preko 90 % zaposlenih mlađih je od 30 godina starosti. Svi zaposleni su primljeni putem konkursa, a selekcija je obavljena testiranjem kandidata.

Unutar Centra četvrtina prisutnih radnika i službenika OSCE-a nisu imali na vidnom mjestu istaknutu akreditaciju što je suprotno Pravilima koja se odnose na rad Centra. Bilo je prisutno i previše ljudi tako da su se stvarale nepotrebne gužve. U isto vrijeme u Centru su mogla biti prisutna dva građanska posmatrača, što je nedovoljan broj da bi se kvalitetno mogao nadgledati cjelokupan proces.

Sve ove pojave su otežavale rad posmatrača.

Odnos osoblja iz Centra i stranačkih posmatrača prema građanskim posmatračima je bio korektan i na visokom nivou poštovanja.

Proces brojanja glasova u Centru za brojanje na Marijinom Dvoru u Sarajevu, po zapažanjima građanskih posmatrača se odvijao prema utvrđenim procedurama i bio je u skladu sa Privremenim pravilima i propisima.

Građanski posmatrači su u toku napora nadgledanja primjetili neke propuste i nedostatke koje bi u budućnosti trebalo ispraviti.

Proces brojanja se odvijao sporo i sa čestim prekidima, ali je uglavnom bio povezan sa dinamikom pristizanja materijala sa terena. Često je dolazilo i do kvarova na skenerima, što je takođe uticalo na dinamiku brojanja glasova.

U unosu podataka konstatovani su problemi kod preferencijalnog glasanja za predsjednika i podpredsjednika RS . Tehnika , koja je bila na raspolaganju, nije mogla razlikovati brojčane oznake koje su upisivali birači, naročito kod brojeva 1 i 4 kao 5 i 6 zbog njihove sličnosti, uslijed čega su Supervizori morali često arbitrirati. U budućnosti bi trebalo uvesti drugačiji modalitet označavanja preferencijalnog glasanja, kako rukopis ne bi bio prepreka prepoznavanja stvarne namjere glasača.

Organizator rada Centra za brojanje bi trebao više pažnje i preciznosti posvetiti pravovremenom i tačnom objavljivanju podataka i tekućih rezultata, kao i boljem upoznavanju Stranaka i njihovih posmatrača sa procedurama u Centru i sa pravima i obavezama istih. Kako bi se izbjeglo širenje nepotpunih, netačnih informacija bez konkretnih dokaza o neregularnostima.

4. Praćenje procesa prigovora

Centri Civilnih Inicijativa i Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine pratili su proces prigovora i rad Izborne apelacione potkomisije. Praćenje procesa prigovora počeli smo na izborni dan.

Za praćenje ovog aspekta izbora, odlučili smo se zbog uočenih slabosti na Opštinskim izborima, kada samo ustanovili da javnost nije upoznata sa postojanjem ovog aspekta izbora i da oni koji su upoznati nemaju povjerenja u proces.

Na početku naših napora suočili smo se sa činjenicom da Privremena pravila i propisi nisu jasno definisali da li se ovaj proces može pratiti. Tumačenjem Privremenih pravila i propisa i Poslovnika o radu Izborne apelacione potkomisije došli smo do zaključka da posmatrači imaju mogućnost da prate javne sastanke i da ostvare uvid u dokumentaciju (knjigu protokola i rješenja prigovora) ovog izbornog tijela.

Izborna apelaciona potkomisija je omogućila građanskim posmatračima uvid u protokolarnu knjigu prigovora i dala na raspolaganje rješenja prigovora.

Građanski posmatrači su se uvjerali da ovo izorno tijelo radi po odredbama Privremenih pravila i propisa. Svi prigovori koji su protokolisani riješeni su u roku koji su propisala Privremena pravila i propisi, prije proglašenja zvaničnih rezultata. U cilju pravednog rješavanju prigovora Izborna apelaciona potkomisija je istraživala slučajeve, pozivala svjedoke, konsultovala se sa predstavnicima vlasti, političkih partija , kandidata na listama i nezavisnim ekspertima.

Svim podnosiocima prigovora su uručena Rješenja i javnost je o istom obaviještena preko redovnih press konferencija koje organizuje OSCE.

U narednom periodu bi trebalo posvetiti više pažnje informisanju cjelokupne bosanskohercegovačke javnosti o postojanju ovog procesa, načinu podnošenja i procesu rješavanja prigovora. Da bi se stvorilo javno povjerenje i omogućilo svim činiocima bosanskohercegovačkog društva da iskoriste ovaj proces ako za to imaju razloge.

VII. Preporuke

Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine i Centri Civilnih Inicijativa uspjeli su napraviti istorijski korak u Bosni i Hercegovini odnosno organizovati najveću građansku kampanju u novijoj istoriji naše zemlje i to na cjelokupnoj bosanskohercegovačkoj teritoriji. Mi se zalažemo da kroz naše aktivnosti izgradimo i osiguramo efikasno i uspješno funkcionisanje izbornog sistema zasnovanog na demokratskim principima.

Na osnovu stečenih iskustava i zapažanja tokom praćenja rada Opštinskih izbornih komisija, nadgledanja samog izbornog dana, procesa u Centru za brojanje glasova i procesa žalbi Centri Civilnih Inicijativa i Mreža nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine nude javnosti Bosne i Hercegovine kao i organizatoru izbora slijedeće preporuke :

1. Izabrani predstavnici bi u što skorije vrijeme trebali usvojiti Stalni izborni zakon, čime bi se izgradilo povjerenje javnosti u izborni sistem i stvorila mogućnost za formiranje stalnih izbornih tijela.
2. Za naredne izbore neophodno je izraditi konačni birački spisak, koji će sadržati ime i prezime, matični broj i adresu građanina kao i redni broj na biračkom spisku. Po kompletiranju biračkog spiska svim građanima biračima bi trebalo lično dostaviti obavijesti radi provjere podataka i ispravke istih.
3. Napraviti izmjene odredbi koje se odnose na formiranje biračkih mjesta. Maksimalan broj birača po biračkom mjestu ne bi trebao biti veći od 700 birača, na ovaj način bi izbjegli gužve na biračkim mjestima, skratili proces brojanja glasova i olakšali rad biračkim odborima.
4. U sastavu Opštinskih izbornih komisija smatramo da trebaju biti angažovana profesionalna lica.
5. Prilikom formiranja biračkih odbora treba voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova kao članova i predsjedavajućih biračkih odbora i striktno poštovati pravila o nacionalnoj zastupljenosti.
6. U Centru za brojanje glasova neophodno je dosledno se pridržavati pravila i procedura, vremenskih termina. U organizovanju Centra za brojanje glasova, adekvatnim tehničkim uslovima omogućiti maksimalnu transparentnost sa

mogućnošću nadgledanja svih procedura unutar njih. Time bi se ubrzao proces brojanja glasova, povećalo povjerenje javnosti i izbjegle sumnje u regularnost ovog procesa.

7. Građani i političke partije Bosne i Hercegovine moraju biti upoznati sa postojanjem mogućnosti i procedurom podnošenja i rješavanja žalbi.

8. Izborni zakon treba sadržati jasne odredbe o načinu akreditovanja i mogućnosti posmatrača da posmatraju procedure i dokumentaciju Izborne apelacione podkomisije.

9. Nevladine organizacije u narednom periodu trebaju doprinjeti :

- usvajanju Stalnog izbornog zakona ;
- kontinuirano nastaviti raditi na edukaciji građana o značaju izbora i izbornih sistema;
- uspostavljanju dijaloga i saradnje sa izabranim predstavnicima.

VIII. Zaključci

Smatramo da je naš angažman u svim poslijeratnim izborima bio u potpunosti opravdan, te da je postigao zacrtane ciljeve i da je pomogao unaprijeđenju izbornog procesa u našoj zemlji. Sve aktivnosti Kampanje građansko nadgledanje izbora bili smo u mogućnosti sprovesti uz finansijsku podršku stranih i lokalnih donatora, podršku medija i tehničku i moralnu podršku Privremne izborne komisije, Organizacije za sigurnost i bezbjednost u Evropi (OEBS) i Nacionalnom Demokratskom Institutu za međunarodne odnose (NDI).
(Prilog 12 – Zahvalnica i spisak donatora i medija)

Nadamo se da će naše preporuke koje smo dali u ovom izvještaju doprinjeti boljoj organizaciji i sprovedbi narednih izbora, što nam je svima zajednički cilj. Da se glas građana Bosne i Hercegovine čuje i dalje će Odlučno Korektno Odgovorno osiguravati volonteri posmatrači CCI i Mreže nevladinih organizacija »OKO« Bosne i Hercegovine .

Izvještaj sačinili :

Osoblje Centra Civilnih Inicijativa i Regionalni koordinatori Mreže nevladinih organizacija "OKO" Bosne i Hercegovine zahvaljujući uložnim naporima i marljivom radu građanskih posmatrača volontera.

Kontakt osobe :

Zlatan Obranović, Izvršni direktor CCI

Tel. 066 187 217, fax 035 250 147 e-mail ccituzla@bih.net.ba

Ljubo Janjić, Menadžer projekta "Građansko nadgledanje izbora"

Tel. 066 195 675, fax /tel 051 311 009 e-mail ccisarajevo@yahoo.com

Majda Behrem Stojanov, odnosi sa javnošću

Tel. 036 580 556 fax 036 580 553 e-mail ccimo@bih.net.ba

Prilog 1

PARTNERSKE ORGANIZACIJE CENTARA CIVILNIH INICIJATIVA »GRAĐANSKO NADGLEĐANJE IZBORA«

NVO »Familija« Sanski Most

Kontakt osoba : Senka Jakupović
Tel. 037/681 387

NVO “ Koraci nade” Nevesinje

Kontakt osoba : Milena Kisić
Tel. 059/601 473

NVO “ Korak” Kozarska Dubica

Kontakt osoba : Branko Savić
Tel. 052/411 048

NVO “ Centar za građansku suradnju” Livno

Kontakt osoba : Livija Baljak
Tel. 034/ 225 885

NVO “ Savez žena grada Banja Luka” Banja Luka

Kontakt osoba : Slavica Kosanović
Tel. 051/212 551

NVO “Prijateljice” Konjic

Kontakt osoba : Ramiza Zukanović
Tel. 036/ 755 223

NVO “ Centar za građansku suradnju” Travnik

Kontakt osoba : Snježana Agić
Tel. 066 756 598

NVO ” Klub 92” Dobož

Kontakt osoba : Gordana Lukić
Tel. 066 581 433

NVO “ Demokrat” Kladanj

Kontakt osoba : Fatima Bakalović
Tel. 035/ 250 147

NVO “ Centar informtivno pravne pomoći“ Zvornik

Kontakt osoba : Milena savić
Tel. 056/584 396

NVO “ Independent” Zenica

Kontakt osoba : Gordana Čičak
Tel. 032/ 418-685

NVO “ Forum Istok” Rudo

Kontakt osoba : Radomir Jagodić
Tel. 058/ 783 204

NVO “Unija Žar” Sarajevo

Kontakt osoba : Sanija Avdagić
Tel. 033/205 010

Prilog 2

Spisak NVO-a članica Mreže nevladinih organizacija „OKO“ bosne i Hercegovine

Regija Prijedor-Mrkonjić Grad

1. OO "Centar"-Mrkonjić Grad
2. "Centar za razvoj civilnog društva"-Mrkonjić Grad
3. UŽ "Knežica"-Kozarska Dubica
4. HO "21 vijek"-Kozarska Dubica
- 5.-FK "Željezničar"-Prijedor
- 6.-"Demokratska inicijativa"-Šipovo
- 7.-UG "Korak"-Kozarska Dubica
- 8.-UG "DIA"-Novi Grad
- 9.-UŽ "Nada"-Prijedor
- 10.-SDD "Dobrotvor"-Prijedor
- 11.-"Eskim"-Mrkonjić Grad
- 12.-Grupa građana-Novograda
- 13.-"Pro tempore"-Prijedor
- 14.-UG "DON"-Prijedor
- 15.-"Krug"-Ribnik
- 16.-Grupa građana-Jezero
- 17.-UG "Pliva"-Šipovo
- 18.-UG "Razvitak"-Šipovo
- 19.-DOC-Srpska Kostajnica
- 20.-Udruženje penzionera-Kozarska Dubica
- 21.-Grupa građana-Krupa na Uni
- 22.-Grupa građana-Ribnik
23. „Mostovi prijateljstva“ Prijedor

Regija Una-Sana

1. Udruženje žena "AMILA"-Sanica -Ključ
2. "Srcem do mira"-Sanski Most
3. UG "Bosanska Dubica-Sanski Most
4. "Dom mladih"-Sanski Most
- 5.-"Feniks"-Sanski Most
- 6.-"Familija"-Sanski Most
- 7.-"UNA"-Bihać
- 8.-"Čovjek u nevolji"-Sanski Most
- 9.-"Nove Nade"-Bihać
- 10.-Ekološki pokret "Zeleni"-Bosanska Krupa
- 11.-UG "Jednakost"-Cazin
- 12.-"Udruženje logoraša"-Ključ
- 13.-UŽ "Ključki biser"-Ključ
- 14.-Udruženje roditelja i nastavnika "Novi milenij"-Velika Kladuša
- 15.-Grupa građana-Bužim
- 16.-Udruženje paraplegičara i distrofičara-Sanski Most
- 17.-Krajiška suza-Sanski Most
- 18.-Grupa građana-Ključ

Regija Travnik-Bugojno

- 1.UG P. U. Z. "Sunce"-Bugojno
- 2.UG "Povratak"-Bugojno
- 3.UŽ "Viktorija"-Bugojno
- 4.OD "Behar"-Vitez
- 5.Ekološka udruga "Kremenik"-Vitez
- 6.HO "Proni"-Travnik
- 7.HO "Alter alt"-Travnik
- 8."TNT"-Travnik
- 9.P.D. "Medex"-Novi Travnik
- 10.Udruga žena "Anima"-Donji Vakuf
- 11."Žena danas"-Novi Travnik
- 12.CGS-Travnik
- 13."Centar za obrazovanje i druženje"-Jajce
- 14.Udruženje civilnih žrtava rata-Bugojno
- 15."Sumeja"-Bugojno
- 16.SGV-GPR-Bugojno
- 17.UG "RVI"-Bugojno
- 18.Centar za civilno društvo-G.Vakuf

- 19.RVI-G.Vakuf
- 20.Viktorija-Jajce
- 21.«Biser»-Travnik
- 22.Građanska služba spasavanja GSS-Travnik
- 23.UGB "Sumeja"-Travnik
- 24.Planinarsko društvo "Vlašić" Travnik-Travnik
- 25.Udruženje žena "Biser"-Travnik

Regija Banja Luka

1. "Udružene žene"-Banja Luka
- 2."Građanski forum"-Banja Luka
- 3."Uzor"-Prnjavor
- 4.Grupa građana-Prnjavor
- 5.Ekološki pokret "Izvor"-Kneževno
- 6.Udruženje građana-Kotor Varoš
- 7."Prvi osmijeh"-Banja Luka
- 8.Studentska organizacija-Gradiška
- 9.D.D. Krvi-Gradiška
- 10.Udruženje žena -Čelinac
- 11.Ž A "Vidra"-Banja Luka
- 12."Duga" -Banja Luka
- 13.Udruženje penzionera-Gradiška
- 14.Klub 15-100-Banja Luka
- 15.Savez žena grada Banja Luka-Banja Luka
- 16.Udruženej građana-Orahova – Gradiška
- 17.-"Udruženje žena i porodica"-Nova Topola
- 18.-"Stella"-Gradiška
- 19.-"Most"-Banja Luka
- 20.-Udruženje građana Laktaši-Laktaši
- 21.-"Kanarinac"-Laktaši
- 22.-Udruženje penzionera-Srbac
- 23.-"Zeleni Vrbas"-Srbac
- 24.-Grupa građana Glamočani-Srbac
- 25.-Grupa građana Mrčevci-Laktaši
- 26.-Centar mladih-K.Varoš
- 27.-CCI-Banja Luka

REGION LIVNO

1. CARL – LIVNO LIVNO
2. ŽENA 47 DRVAR
3. UDRUGA ŽENA VIKTORIJA LIVNO
4. MO FORUM – BOSNA LIVNO
5. UDRUGA GRAĐANA GRAHOVO B. GRAHOVO
6. CRVENI KRIŽ LIVNO
7. LIGA ŽENA GLASAČA LIVNO
8. MUSLIMANSKO DOBROTVORNO DRUŠTVO MERHAMED TOMISLAVGRAD
9. KUP-LI KUPRES
10. HUMANITARNA ORGANIZACIJA EHO LJUBUŠKI
11. EKO BISTRICA LIVNO
12. GRAĐANSKI DEMOKRATSKI CENTAR LJUBUŠKI
13. CENTAR ZA AFIRMACIJU LJUDSKIH PRAVA LIVNO
14. LI WOMAN LIVNO
15. UDRUGA UMIROVLJENIKA LJUBUŠKI
16. CENTAR ZA GRAĐANSKU SURADNJU LIVNO
17. OO PRIJATELJI LIVNO
18. UNAC DRVAR DRVAR
19. U Ž BOLJE SUTRA GLAMOČ
20. U Ž DUVANJKE TOMISLAVGRAD
21. U P BRAZDA GLAMOČ
22. U Ž LASTA DRVAR
23. UDRUGA UMIROVLJENIKA POSUŠJE
24. GRUPA GRAĐANA POSUŠJE

25. GRUPA GRAĐANA LIVNO
26. HELSINŠKI KOMITET ZA LJUDSKA PRAVA LIVNO
27. SINDIKALAN PODRUŽNICA LIVNOTRANS LIVNO
28. GRUPA GRAĐANA GRUDE

REGION TREBINJE

1. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA LJUBINJE
2. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA NEVESINJE
3. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA GACKO
4. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA KALINOVIK
5. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA BILEĆA
6. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH SARAJEVSKIH SRBA I OSTALIH TREBINJE
7. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH TREBINJE
8. DOMOVINA OSTAJE MOJA NEVESINJE
9. OCL NEVESINJE
10. IDIS KALINOVIK
11. UDRUŽENJE IZBJEGLIH I RASELJENIH IZ DOLINE NERETVE LJUBINJE
12. IDIS GACKO
13. KORACI NADE NEVESINJE

REGION MOSTAR

1. ISKRE ŽIVOTA PROZOR - RAMA
2. PRIJATELJI BIH BUTUROVIĆ POLJE
3. ALTRUIST MOSTAR
4. PRIJATELJICE KONJIC
5. VRELO BLAGAJ
6. SUMEJJA BIJELO POLJE
7. POD ISTIM SUNCEM JABLANICA
8. ŽENSKI RAZVOJNI CENTAR MOSTAR
9. CENTAR ŽIVOTA KONJIC
10. UDRUŽENJE PENZIONERA KONJIC
11. IDEJA ČAPLJINA
12. FORMA F ČITLUK
13. UDRUŽENJE PENZIONERA JABLANICA
14. UDRUŽENJE ŽENA KONJIC
15. KORACI NADE BLAGAJ
16. NADA VIŠE KONJIC
17. ŽENE MOSTARA MOSTAR
18. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA BIJELO POLJE
19. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA STARI GRAD MOSTAR
20. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA KONJIC
21. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA MOSTAR ZAPAD
22. NEFORMALNA GRUPA GRAĐANA MOSTAR JUGOZAPAD
23. KORACI NADE MOSTAR
24. FORMA F RAVNO
25. FORMA F STOLAC
26. FORMA F NEUM

Regija Sarajevo

1. CIP-Sarajevo
2. CIP – kancelarija RS-Trnovo
3. CIP – kancelarija Fedracija-Trnovo
4. UG Azra-Sarajevo
5. INICIJATIVA MLADIH-Sarajevo
6. UG ŽENA BIH-Sarajevo
7. CENTAR ZA ŽENE ŽAR-Sarajevo

8. NEW DEAL-Sarajevo
9. UGP Novo Sarajevo-Sarajevo
10. UNIJA ŽAR-Sarajevo
11. UG Žene ženama-Sarajevo
12. UG Otvoreno srce-Sarajevo
13. UG Base-Sarajevo
14. UG Terra-Sarajevo
15. UG Bosančica-Sarajevo
16. IDIS-S.Sarajevo
17. IPC-Sarajevo
18. UG Izbjegllice iz Sarajeva-Pale
19. Crveni krst - Centar-Sarajevo
20. RVI Hadžići-Hadžići
21. Savez studenata ekonomskog fakulteta-Pale
22. USP Udruženje studenata prava-Sarajevo
23. UG ELSA -Sarajevo

Regija Rudo Goražde

1. UGV-Goražde
2. Udruženje žena Nada-Rogatica
3. Udruženje građana UGDV-Goražde
4. UG Bagrem-Goražde
5. UGP-Goražde
6. Udruženje za borbu protiv alkohola I drugih toks.-Goražde
7. UG za povratak svojim kućama-Srpsko Goražde
8. ANIMA-Goražde
9. Udruženje cerebralne paralize-Goražde
10. UGDB Pale-Pale
11. UGDV-Goražde
12. VISSB-Višegrad
13. Udruženej žena Most-Višegrad
14. Udruženje mladih za bolji život-Rudo
15. UGV Demobilisanih vojnika-Goražde
16. Udruženje izbjeglica-Rogatica
17. Kolo srpskih sestara-Sokolac
18. UŽ Nova nada-Rogatica
19. Udruženje razbjeglih I raseljenih lica Sveti Savo-Rudo
20. Udruženje povratnika Drina-Višegrad

Regija Zenica

1. Independent Junior-Zenica
2. SO ECC Zenica -Zenica
3. Centar mladih općine Kakanj CMOK-Kakanj
4. Općinski odbor saveza penzionera Zenica-Zenica
5. Udruženje raselejenih I izbjeglih općine Šipovo-Zenica
6. DHO Naša Djeca-Zenica
7. SGV Zenica -Zenica
8. Unija studenata Zenica-Zenica
9. UG Sreća djeci-Kakanj
10. Forum NVO Zajedno -Vareš
11. UŽ Brezanke-Breza
12. Sumeja-Visoko
13. Mladi trećeg milenija-Zenica
14. Independent Zenica-Zenica

Regija Dobož-Orašje

1. Udruženje "Budućnost" Modriča
2. Centar za građansku saradnju Orašje
3. Omladinski savez Teslić
4. Udruženje penzionera Orašje
5. Centar za građansku saradnju i aktivnost
6. Zdravo da ste
7. "Nada"
8. Klub 92 Dobož

9. "Pro Tempore" Doboj
10. Umjetnička kolonija Sava
11. Omladinska zadruga Petrovo
12. Udruga žena općine Odžak

Regija Tuzla

1. Organizacija šehida i poginulih boraca Kalesija
2. Jedinstvena organizacija boraca Kalesija
3. Srpsko građansko vijeće Živinice
4. Centar za žene Dona Žar
5. Organizacija porodica šehida i poginulih boraca Čelić
6. Bosanski Savjet za Pomoć
7. Jedinstvena organizacija boraca Srebrenik
8. Udruženje građana penzionera općine Doboj-Istok
9. Crveni Križ Tuzlanskog Kantona
10. Crveni križ Gradačac
11. Crveni križ Banovići
12. Crveni križ Srebrenik
13. Crveni križ Teočak
14. Crveni križ Sapna
15. Crveni križ Kalesija
16. Crveni križ Gračanica
17. Crveni križ Tuzla
18. Udruženje građana penzionera Brčko-Distrikt
19. Udruženje građana penzionera općine Kladanj
20. Udruženje građana penzionera općine Banovići
21. Udruženje građana penzionera općine Teočak
22. Udruženje građana penzionera općine Kalesija
23. Udruženje građana penzionera općine Srebrenik
24. Udruženje građana penzionera općine Živinice
25. Udruženje građana penzionera općine Lukavac
26. Udruženje nezaposlenih akademskih građana Lukavac
27. Udruženje građana penzionera općine Čelić
28. Udruženje građana penzionera općine Gradačac
29. Organizacija porodica šehida i poginulih boraca TK
30. Organizacija žena "Bošnjakinja" Gračanica
31. Liga Žena Glasača
32. Udruženje Distrofičara od distrofije TK
33. Udruženje žena Sabiha Jamaković
34. Brčanska Udruga Mladih
35. Organizacija ratnih vojnih invalida Živinice
36. Organizacija ratnih vojnih invalida Kalesija
37. Udruženje Inženjera općine Banovići
38. Humanitarno udruženje građana "Zemlja Djece"
39. Udruženje građana "Demokrat" Stupari
40. Crveni Križ Lukavac
41. Landmine Survivors Network
42. Organizacija ratnih vojnih invalida lukavac
43. Centar za građansku saradnju Gradačac
44. Udruženje žena Gračanica
45. Organizacija porodica šehida i poginulih boraca Srebrenik
46. Saez udruženja građana penzionera Tuzlanskog Kanto
47. Udruženje građana porodica šehida i poginulih boraca
48. Organizacija ratnih vojnih invalida Sapna

Regija Zvornik-Bijeljina

1. Srpski intelektualni forum Zvornik
2. Udruženje penzionera Bratunac
3. Omladinski centar Bratunac
4. PED Majevisa Bijeljina
5. Opštinska boračka organizacija Šekovići
6. Udruženje građana Milićanin
7. Opštinska organizacija Život je lijep

8. Udruženje Penzionera Šekovići
9. Udruženje Penzionera Zvornik
10. Udruženje penzionera opštine Srebrenica
11. Organizacija žena "Zora"
12. Forum žena Bratunac
13. Demokratski centar Zvornik
14. Demokratski centar nove nade Bijeljina
15. Omladinski centar Zvornik
16. Nevladina Organizacija "Lara"
17. "Amika" Srebrenica
18. Udruženje Izbjeglih i raseljenih lica Vlasenica
19. Boračka organizacija opštine Milići
20. Centar Informativno Pravne Pomoći
21. Glas Javnosti
22. Biro za ljudska prava Bijeljina
23. Omladinska Zadruga "Bolji dani"
24. Udruženje građana Osmaci
25. Udruženje žena Priroda
26. Udruženje Sara
27. Klub mladih Sunce
28. Opštinska boračka organizacija
29. Udruženje mladih
30. Centar za Informativnu i pravnu pomoć

Prilog 3

Tuzla
matije gupca 19, 75 000
387 (0)35 23 92 66
Fax: 25 01 47
e-mail: ccituzla@bih.net.ba

Banja luka
jovana ducica 48, 78 000
387 (0)51 302 238, 310 239
Fax:311 009
e-mail: ccibl@inecco.net

Mostar
kalajdziceva 4, 88 000
387 (0)36 58 05 53
Fax: 58 05 56
e-mail: ccimo@bih.net.ba

Sarajevo
tina ujevica 5, 71 000
387 (0)33 67 78 65
Fax: 67 78 65
e-mail: ccisar@bih.net.ba

centers for civil initiatives • ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА • centri civilnih inicijativa

IZJAVA POSMATRAČA MREŽE NVO OKO BIH

Ja, _____ akreditovani građanski posmatrač izjavljujem :
(ime i prezime)

- A) Nisam stranački dužnosnik, ni kandidat na Opštim izborima, 11 novembra 2000. godine.
- B) Poštovaću i pridržavati se Pravila i propisa Privremene izborne komisije.
- C) U potpunosti sam razumio dužnosti , prava i odgovornosti posmatrača i pridržavaću ih se u toku posmatranja .
- D) Obavezujem se da ću biti posmatrač procesa Opštih izbora koji se održavaju 11 novembra 2000. godine.
- E) Obavezujem se da ću svoje dužnosti obavljati nepristrasno, objektivno i da ću se držati instrukcija za posmatranje datim od Mreže NVO **OKO**.
- F) Vlastoručnim potpisom na obrascima za izvještavanje, odgovaram za istinitost upisanih podataka.
- G) Obavezujem se da ću obrasce za izvještavanje vratiti u dogvorenom roku nadležnoj osobi Mreže NVO **OKO**.

Datum : __.__.2000 godine

Adresa : _____

Telefon : _____

Potpis posmatrača

JMBG

Prilog 4

Opštinske izborne komisije čiji su rad pratili građanski posmatrači :

1. Ugljevik	28. Olovo	53. Livno	79. Čelinac
2. Lopare	29. Čelić	54. Sanski Most	80. Trnovo Fed.
3. Zvornik	30. Brčko	55. Bihać	81. Trnovo RS
4. Osmaci	31. Kailnovik	56. Velika Kladuša	82. Pale
5. Bijeljina	32. Trebinje	57. Bosanska Krupa	83. Sarajevo Centar
6. Šekovići	33. Nevesinje	58. Bužim	84. Novi Grad Sarajevo
7. Bratunac	34. Bileća	59. Cazin	85. Ilijaš
8. Vlasenica	35. S. Mostar	60. Ključ	86. Srpska Ilidža
9. Milići	36. Ljubinje	61. Novi Travnik	87. Stari Grad Sarajevo
10. Srebrenica	37. Gacko	62. Travnik	88. Busovača
11. Doboј	38. Mostar Stari Grad	63. Vitez	89. Zenica
12. Petrovo	39. Mostar Sjever	64. Gornji Vakuf	90. Kiseljak
13. Tešanj	40. Mostar Jugozapad	65. Jajce	91. Kreševo
14. Srpski Brod	41. Konjic	66. Bugojno	92. Maglaj
15. Derventa	42. Jablanica	67. Donji Vakuf	93. Kakanj
16. Modriča	43. Mostar Zapad	68. Prijedor	94. Zavidovići
17. Šamac	44. Ravno	69. Novi Grad Dubica	95. Vareš
18. Orašje	45. Prozor	70. Kozarska Dubica	96. Visoko
19. Lukavac	46. Posušje	71. Srpski Sanski Most	97. Breza
20. Kalesija	47. Glamoč	72. Mrkonjić Grad	98. Žepče
21. Kladanj	48. Ljubuški	73. Ribnik	99. Rudo
22. Živinice	49. Kupres	74. Šipovo	100. Rogatica
23. Banovići	50. Tomislavgrad	75. Prnjavor	101. Sokolac
24. Sapna	51. Široki Brijeg	76. Laktaši	102. Goražde
25. Srebrenik	52. Grude	77. Srbac	103. Čajniče
26. Gračanica		78. Kneževo	104. Višegrad
27. Gradačac			

Prilog 5

Opštine koje u biračke odbor nisu uključile povratnike :

1. Šekovići	8. Sapna	16. Bužim	22. Laktaši
2. Bratunac	9. Kailnovik	17. Gornji Vakuf	23. Čelinac
3. Vlasenica	10. Nevesinje	18. Kozarska Dubica	24. Zavidovići
4. Milićij	11. Ljubinje	19. Srpski Sanski Most	25. Rudo
5. Petrovo	12. Posušje	20. Mrkonjić Grad	26. Sokolac
6. Derventa	13. Ljubuški	21. Ribnik	27. Višegrad
7. Orašje	14. Široki Brijeg		28. Trnovo RS
	15. Grude		

Prilog 6

Opštinske izborne komisije koje nisu sačnile spiskove birača koji su vezani za domove i ustanove :

1. Ugljevik	16. Sanski Most	30. Pale
2. Bratunac	17. Cazin	31. Kiseljak
3. Vlasenica	18. Ključ	32. Žepče
4. Srebrenica	19. Vitez	33. Čajniče
5. Sapna	20. Prijedor	34. Višegrad
6. Olovo	21. Novi Grad	
7. Nevesinje	22. Kozarska Dubica	
8. Ljubinje	23. Srpski Sanski Most	
9. Gacko	24. Mrkonjić Grad	
10. Posušje	25. Ribnik	
11. Glamoč	26. Šipovo	
12. Kupres	27. Laktaši	
13. Široki Brijeg	28. Srbac	
14. Grude	29. Čelinac	
15. Livno		

Prilog 7

Pregled broja posmatranih biračkih mjesta i broja posmatrača po regijama

Regija	Broj pokrivenih biračkih mjesta	Broj sjedećih posmatrača	Broj mobilnih posmatrača i drugih volontera	Ukupno volontera
Tuzla	355	655	30	685
Zvornik	224	419	23	442
Doboj-Orašje	257	487	23	510
Banja Luka	255	540	27	567
Prijedor-M.Grad	206	412	21	433
Una-Sana	158	331	18	349
Travnik-Bugojno	117	227	18	245
Mostar	194	326	21	347
Livno-Ljubuški	97	216	16	232
Trebinje	103	214	16	230
Sarajevo	315	574	26	600
Zenica	252	504	24	528
Rudo-Goražde	127	254	17	271
Ukupno	2660	5159	280	5439
Centar za brojanje glasova			7	7
Proces žalbi			2	2
Ukupno aktivnih volontera				5448

OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE – A1

Poštovani posmatrači i posmatračice Mreže NVO "OKO" molimo Vas da ispunite ovaj obrazac, te nakon zatvaranja biračkog mjesta predate ga svojoj kontakt osobi prema dogovoru.

Ime i prezime posmatrača: _____
Broj telefona posmatrača : _____ **Adresa :** _____
Datum: _____ **Vrijeme dolaska:** _____ **Vrijeme odlaska:** _____
Opština: _____ **Adresa biračkog mjesta :** _____

Broj biračkog mjesta: _____

Ime i prezime Predsjednika Biračkog Odbora: _____

1. Da li Vam je bio uskraćen pristup unutar biračkog mjesta? DA/NE
Ako da, zašto? _____
2. Da li je biračko mjesto bilo otvoreno na vrijeme? DA/NE
Ako ne, zašto? Kada je otvoreno? _____
3. Da li je bilo kakvih oblika zastrašivanja u, i van biračkog mjesta? DA/NE
Ako da kojih? _____
4. Da li je glasačka kutija bila otvorena prije otvaranja biračkog mjesta? DA/NE
Ako ne, pojasnite? _____
5. Da li je unutar i u krugu 50m oko biračkog mjesta bilo stranačkih obilježja? DA/NE
Ako da, opišite _____
6. Da li je nekome bilo uskraćeno pravo glasa? DA/NE
Zaokružite zbog čega i navedite broj slučajeva :
 - ne nalazi se u biračkom spisku , _____ (koliko slučajeva)
 - neposjedovanje validnog dokumenta, _____ (koliko slučajeva)
 - nešto drugo (opišite), _____
7. Da li je bilo izdavanja glasačkih listića bez provjere identifikacijskih dokumenata DA/NE
Ako da, napišite koliko puta : _____
Opišite slučajeve _____
8. Je li bila osigurana tajnost glasanja? DA/NE
Ako ne, na koji način _____
9. Da li je na poziv bolesnih i nemoćnih birača glasanje se odvijalo prema predviđanim pravilima? DA/NE
Ako ne, molimo Vas objasnite _____
10. Da li je na biračkom mjestu bilo prisustvo uniformisanih predstavnika policije i vojske, i da li se je pridržavalo propisanih pravila u ovakvim slučajevima? DA/NE
Ako ne objasnite _____
11. Da li je na biralištu bilo slučajeva zastrašivanja birača? DA/NE
Ako da, od koga/na koji način ? _____
12. Da li ste primjetili uznemiravanje birača nagovaranjem ili preporukom nekoga od prisutnih? DA/NE
Ako da, od koga _____
13. Da li je biračko mjesto bilo zatvoreno na vrijeme? DA/NE

Ako ne, zašto? _____
Kada je bilo zatvoreno? _____

14. Jeste li prisustvovali brojanju? DA/NE

15. Kada je počelo prebrojavanje? _____

16. Upišite broj registrovanih birača po biračkom spiskom _____

17. Upišite broj zaprimljenih biračkih listića za sledeće nivoe vlasti:

- Skupštinu opštine Srebrenica _____
- Kantonalnu skupštinu (FBiH) _____
- Predstavnički dom Parlamenta FBiH _____
- Narodnu skupštinu RS _____
- Predsjednika i podpredsjednika RS _____
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH _____

Ukupno za sve nivoe vlasti: _____

18. Upišite broj potpisa sa biračkog spiska _____

19. Upišite broj birača koji su upisani u dopunski birački spisak _____

20. Upišite broj upropaštenih listića za :

- Skupštinu opštine Srebrenica _____
- Kantonalnu skupštinu (FBiH) _____
- Predstavnički dom Parlamenta FBiH _____
- Narodnu skupštinu RS _____
- Predsjednika i podpredsjednika RS _____
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH _____

Ukupno za sve nivoe vlasti: _____

21. Upišite broj neiskorištenih listića za :

- Skupštinu opštine Srebrenica _____
- Kantonalnu skupštinu (FBiH) _____
- Predstavnički dom Parlamenta FBiH _____
- Narodnu skupštinu RS _____
- Predsjednika i podpredsjednika RS _____
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH _____

Ukupno za sve nivoe vlasti: _____

22. Upišite broj koverti sa nepotvrđenim glasačkim listićima u glasačkoj kutiji _____

23. Ukupan broj iskorištenih listića za :

- Skupštinu opštine Srebrenica _____
- Kantonalnu skupštinu (FBiH) _____
- Predstavnički dom Parlamenta FBiH _____
- Narodnu skupštinu RS _____
- Predsjednika i podpredsjednika RS _____
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH _____

Ukupno za sve nivoe vlasti: _____

24. Upišite broj važećih listića za :

- Skupštinu opštine Srebrenica _____
- Kantonalnu skupštinu (FBiH) _____
- Predstavnički dom Parlamenta FBiH _____
- Narodnu skupštinu RS _____
- Predsjednika i podpredsjednika RS _____
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH _____

Ukupno za sve nivoe vlasti: _____

25. Upišite broj nevažećih listića za :

- Skupštinu opštine Srebrenica _____
- Kantonalnu skupštinu (FBiH) _____
- Predstavnički dom Parlamenta FBiH _____

- Narodnu skupštinu RS _____
 - Predsjednika i podpredsjednika RS _____
 - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH _____
- Ukupno za sve nivoe vlasti: _____

26. Da li se je brojanje i upisivanje u predviđene obrasce odvijalo prema uputama iz ovog priručnika? DA/NE
Ako ne, molimo Vas objasnite _____

27. Da li ste primjetili bilo kakve nepravilnosti i probleme kod brojanja glasačkih listića? DA/NE
Ako da, koje _____

28. Kada je završeno brojanje? _____

29. Ocjenite rad biračkog odbora ocjenom od 1 do 5 : _____

30. Napomena i dodatni komentari:

POSMATRAČ

OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE – B1

Poštovani posmatrači i posmatračice Mreže NVO "OKO", ovaj obrazac ispunite u slučaju kritičnih događaja i incidenata. O tome odmah obavijestite centralni ured telefonom ili fax-om, a izvještaj što hitnije dostavite Vašoj kontakt osobi.

IME i PREZIME POSMATRAČA:

Telefon privatni :

BROJ BIRAČKOG MJESTA:

OPŠTINA:

PRESJEDNIK BIRAČKOG MJESTA:

1. Događaj se dogodio u _____ h.

2. Opis događaja:

4. Svjedoci(ukoliko ih ima) : ime i prezime, adresa _____

POSMATRAČ

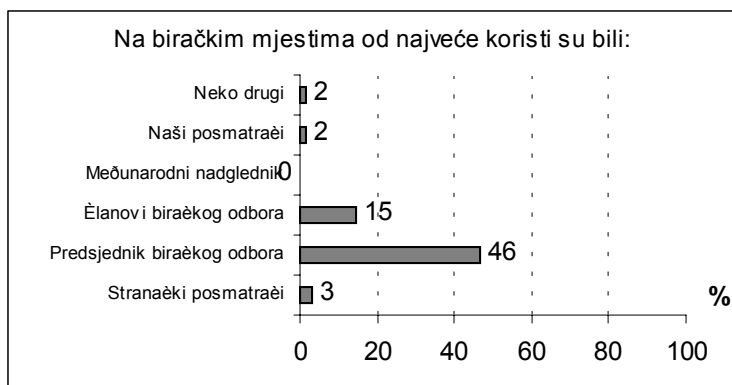
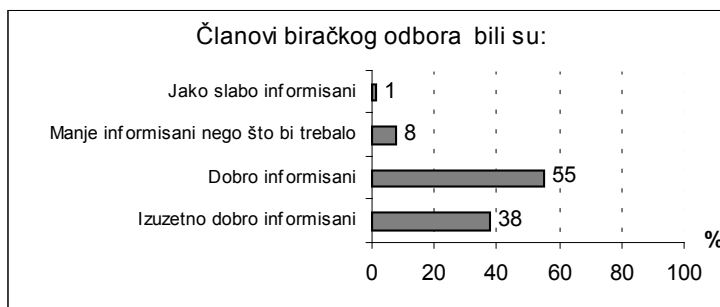
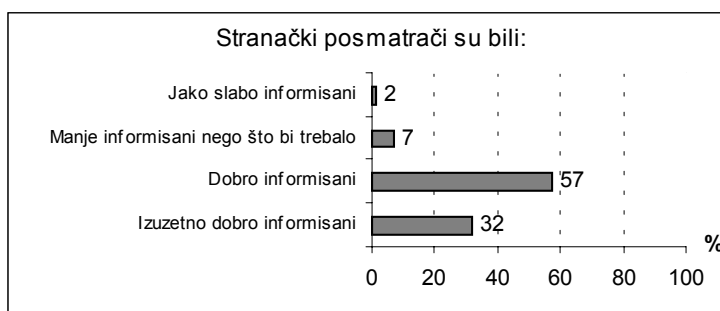
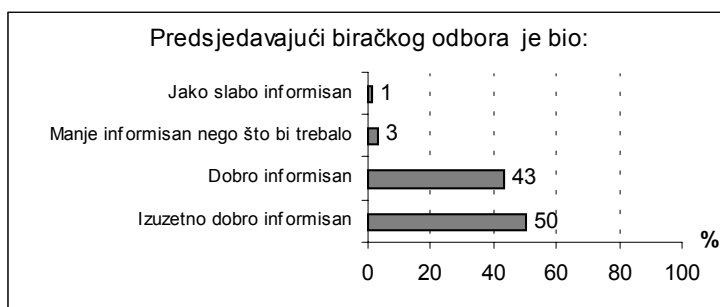
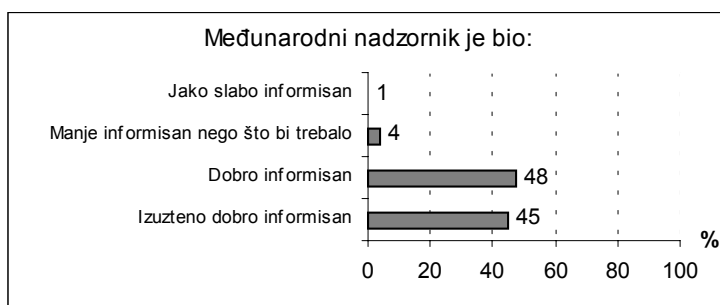
Prilog 8

Biračka mjesta koja su kasnila sa otvaranjem :

Centar Sarajevo 136A3016 136A3035 136A3035	148A3018 Čapljina 173A3011	Tuzla
Novo Sarajevo 139A3055 139A3056 139A3026	Travnik 091A3022 091A3015 091A3035	
Drvar 057A3008	Gornji Vakuf 110A3008	
Livno 106A3005	Jajce 015A3005	
Posušje 148A3001 148A3016 148A3002	Zvornik 083B3012 083B3501	

Prilog 9

Utisci posmatrača sa biračkih mjesta. Analiza anketnog obrasca.

Prilog 10

Biračka mjesta na kojima nije dozvoljen pristup građanskim posmatračima :

Višegrad 147B3012	Vukosavlje 018B3001 018B3002	Bratunac 104B3004	155A3515 155A3514 155A3504
Banja Luka 034B3041 034B3082 034B3074 034B3029 034B3503 034B3502	018B3004 018B3005	Široki Brijeg 150A3005	155A3503 155A3003 155A3004 155A3006 155A3007 155A3009
Tomislavgrad 124A3501	Kozarska Dubica 008B3006	Jablanica 126A3005	
Modriča 024B3016	Prijedor 009B3010 a 009B3010 b 009B3001 009B3021 009B3028 009B3030	Sjevr Mostar 154A3501 154A3004	Mostar Zapad 156A3002 156A3013
		Stari Grad Mostar 155A3505 155A3506 155A3508	Tuzla 050A3079

Prilog 11

Biračka mjesta na kojima su se desile kritične situacije i incidenti:

- *Zastrašivanje i pritisak :*

Travnik 091A3035 091A3017 091A3032 091A3023 091A3010	Kakanj 094A3026	035B3004 035B3011	Ljubuški 171A3011 171A3016 171A3005
Banja Luka 034B3034 034B1011 034B3020	Novi Grad/Bos.Novi 007B3023	Kotor Varoš 070B3001 070B3016 070B3007	Tomislavgrad 124A3501 124A3002
Laktaši 011B3001 011B3024	Mostar Jugozapad 153A3016 153A3027	Prozor 125A3002 125A3003 125A3001 125A3024 125A3017	135A3504 135A3014
	Mostar Sjever 154A3004		Čitluk 172A3010
	Mostar Stari Grad 155A3003		
	Čelinac 035B3005	Široki Brijeg 150A3005 150A3015	

- *stranačka obilježja*

Bihac 003A3033	Banja Luka 034B3028 034B3018	Čapljina 173A3501	Čitluk 172A3012
Cazin 002A3016 002A3017	Tomislavgrad 124A3501	Mostar Sjever 154A3004	Konjic 127A3029
Srebrenik 049A3002 049A3023	Široki Brijeg 150A3011	Mostar Zapad 156A3012	133A3003 133A3065 133A3061
Drvar 057A3004	Jablanica 126A3009	Mostar Stari grad 155A3003	137A3028

<i>- glasanje bez valdnog dokumenta</i>			
Živinice 079A3004	Orašje 022A3011	124A3002	Mostar Sjever 154A3004
Domaljevac 020A3501 020A3001	Gradiška 012B3063 Tomislavgrad	Široki Brijeg 150A3005 Grude 149A3501	Čitluk 172A3010
<i>- pokušaj glasanja za druge osobe</i>			
Novi Travnik 111A3005	111A3010 111A3008	Gradačac	025A3011
<i>- narušena tajnost glasanja</i>			
Kakanj 094A3026	Mostar Stari Grad 155A3508	Tomislavgrad 124A3014	Prozor 125A3002
Mostar Jugozapad 153A3018	155A3003 Novi Travnik 111A3010	124A3501 124A3002	125A3003 125A3017
Mostar Sjever 154A3004	Široki Brijeg 150A3005	Drvar 057A3006	Čitluk 172A3010

Zahvalnica

Zahvaljujemo se građanima Bosne i Hercegovine i svim nevladinim organizacijama koje su se uključile u kampanju Građanskog nadgledanja izbora i učestvovali u njoj na volonterskoj osnovi.

Takođe se zahvaljujemo cjelokupnoj javnosti naše zemlje koja doprinosi ostvarivanju naših ciljeva, lokalnim donatorima, i medijima koji su pratili naše aktivnosti.

*TV BiH
TV OBN
NTV Hayat
NTV Studio 99
Radio BiH
Radio Fern
Radio Stari Grad
TV Tuzla
TV TK
Alternativna TV
Banja Luka
NTV Banja Luka
RTRS
TV Bel
TV Mostar
HRT Mostar
HRTV Oscar C
Radio Mostar
Radio Herceg
Bosna
Radio Ljubuški
Radio N Livno
Radio Posušje
Radio Drvar
Radio Kupres
Radio T.Grad
Radio Nevesinje
Radio Gacko*

*Radio Bileća
Radio Trebinje
Radio Pegaz
TV Jablanica
Radio STEP
Radio Majeвица
Radio OSVIT
TV Zvornik
Radio Bratunac
RTV Palma
TV Milići
Radio Birač
Radio Vlasenica
Radio Visočnik
Radio Han Pjesak
Radio Srebrenica
Radio Glas Drine
Radio Sapna
SRNA
ONASA
NTV Patria
Glas Srpski
Radio ZOS
Radio Orašje
Radio Odžak
Radio Teslić
Radio Modriča
Radio Doboј*

*Radio Hayat
Radio Kameleon
Radio Tuzla
Radio Srebrenik
Radio Slon
Radio Soli
TV Živinice
TV Kakanj
Radio Gradačac
Radio Gračanica
Radio Kalesija
TV Banovići
Radio DRINA
Radio Brčko
TNT Travnik
Radio G. Vakuf
Radio Jajce
Radio Bugojno
Radio Postaja
Vitez
Slobodni Radio
Prijedor
Radio Boston
TV 101
Radio B. Krupa
Radio Bihać
TV USK
Radio Cazin*

*Radio Bužim
Radio Ključ
Dnevni Avaz
Radio Sana
RTV KD
Radio Novi Grad
RTV Prijedor
Glas Srpski
Kontakt Radio
Radio Banja Luka
NES Radio
Vickom Radio
Gradiška
Reporter
Radio 078
Radio Ljubić
BIG Radio
SRT
Slobodna Bosna
RTV Rudo
RTV Goražde
100.Radio Zenica
101.Radio
Zavidovići
RTV Kiseljak
Radio Postaja
Žepče
Radio21*

Posebnu zahvalnost izražavamo prema Organizaciji za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE), Privremenoj izbornoj komisiji, Opštinskim izbornim komisijama Udruženju izbornih službenika BiH na tehničkoj i moralnoj podršci..

Zahvalni smo i našem prijatelju, Nacionalnom Demokratskom Institutu (NDI) koji je godinama, a i ovaj put, podržavao naše napore.

Aktivnosti kampanje bili smo u mogućnosti sprovesti zahvaljujući financijskoj podršci koju su nam pružili

***National Endowment for Democracy (NED)
Američka Ambasada - Demokratska Komisija
Fond Otvoreno Društvo
Friedrich Ebert Stiftung
Kanadska Ambasada - CIDA
Norveška Ambasada
NOVIB
Westminster Foundation (WMF).***

Hvala svima !

Centri Civilnih Inicijativa Tuzla, Banja Luka, Mostar i Sarajevo

Mreža nevladinih organizacija "OKO" Bosne i Hercegovine

